

Rada vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci

Výroční zpráva za rok 2015

Rada vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci byla zřízena vládou České republiky usnesením vlády č. 858 ze dne 3. září 2003, jehož přílohou je platný Statut Rady vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci.

- květen 2016 -

Úvod

Výroční zpráva Rady vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci za rok 2015

(podle závazné osnovy povinné části výroční zprávy poradního orgánu vlády na základě usnesení vlády č. 175 ze dne 20. února 2002)

Rada vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (dále jen „Rada“) je stálým poradním orgánem vlády České republiky v oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci. Rada byla zřízena usnesením vlády České republiky č. 858 ze dne 3. září 2003. Tímto usnesením byl současně schválen Statut Rady.

Rada zasedá pravidelně podle plánu práce a dále podle potřeby, nejméně však jednou za tři měsíce. Organizační, odborné a administrativní práce včetně zveřejňování informací o činnosti Rady zajišťuje sekretariát Rady, který je organizační součástí Ministerstva práce a sociálních věcí.

Rada ve své činnosti připravuje a schvaluje návrhy a doporučení k provádění a pravidelnému hodnocení plnění Národní politiky bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci a Národního akčního programu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Cílem těchto dokumentů je předcházet poškození zdraví v důsledku pracovních úrazů a nemocí z povolání anebo poškozením vzniklým v souvislosti s prací nebo během ní.

Hlavní činnosti Rady jako poradního orgánu vlády je zejména:

- ❑ Projednávat a doporučovat vládě základní koncepční směry postupu vlády při prosazování větší míry koordinace činnosti a spolupráce všech orgánů veřejné správy a dalších institucí v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (dále jen „BOZP“).
- ❑ Projednávat a doporučovat změny a doplňky návrhů materiálů připravených k projednání v příslušných orgánech Evropské unie a ostatních mezinárodních institucích, týkající se oblasti BOZP.
- ❑ Projednávat a doporučovat změny resortních koncepcí v oblasti BOZP.
- ❑ Projednávat a doporučovat priority ve výzkumu pro projekty resortů na podporu důslednějšího dodržování právních předpisů v oblasti BOZP za účelem zajištění vyšší úrovně v této oblasti, zejména se zaměřením na malé a střední podniky.
- ❑ Identifikovat aktuální problémy v oblasti BOZP, projednávat a doporučovat vhodná opatření v zaměření plánů prevence rizik a sledovat jejich plnění.
- ❑ Hodnotit účinnost přijímaných preventivních opatření v oblasti prevence rizik při práci a doporučovat jejich změny a doplňky.

Rada má 28 členů, kterými jsou předsedkyně Rady, tři místopředsedové a další členové Rady. Funkční období všech členů Rady je čtyřleté. V Radě jsou zástupci příslušných ministerstev a úřadů, zástupci zaměstnanců a zaměstnavatelů a také nezávislí odborníci s dlouholetou praxí v oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci. Na zasedání Rady jsou pravidelně zváni i ředitel Výzkumného ústavu bezpečnosti práce, v.v.i. a ředitel Technické inspekce ČR.

Předsedkyní Rady je ministryně práce a sociálních věcí. Předsedkyně Rady má právo vyžadovat součinnost všech orgánů veřejné správy a dalších institucí ve věcech, týkajících se problematiky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

I. Předsedkyně a členové Rady vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci

Složení Rady v roce 2015:

Jméno a příjmení	Funkce v reprezentované instituci	Funkce zastávaná v Radě	Člen Rady od	Člen Rady do	Členství ve stálých výborech
Mgr. Michaela Marksová	ministryně práce a sociálních věcí	předsedkyně	30.1. 2014		
Ing. Jan Marek	náměstek ministryně práce a sociálních věcí	1. místopředseda	14.3. 2014		
Ing. Radka Sokolová	místopředsedkyně Českomoravské konfederace odborových svazů	místo-předsedkyně	18.12. 2013		
Ing. František Hrobský	Svaz průmyslu a dopravy ČR	místopředseda	16.2. 2004		
MUDr. Vladimír Valenta, Ph.D.	náměstek ministra zdravotnictví a hlavní hygienik ČR	člen	11.12. 2012		
Mgr. Jiří Zmatlík	náměstek ministra vnitra	člen	23.9. 2014		
Mgr. Jaroslav Fidrmuc	náměstek ministryně školství, mládeže a tělovýchovy	člen	13.3. 2015		
PhDr. Jindřich Fryč	náměstek ministryně školství, mládeže a tělovýchovy	člen	26.3. 2013	12.3. 2015	

Ing. Jan Vylita	generální sekretář Ministerstvo obran	člen	26.3. 2013		
JUDr. Ing. Robert Szurman	ředitel Ministerstvo průmyslu a obchodu	člen	11.10. 2005		místo- předseda stálého výboru č. 1
JUDr. Simeona Zikmundová	náměstkyně ministřiny pro místní rozvoj	členka	12.8. 2015		
JUDr. Ing. Jiří Nováček	náměstek ministřiny pro místní rozvoj	člen	26.3. 2013	11.8. 2015	
Ing. Vojtěch Munzar	náměstek ministra životního prostředí	člen	26.3. 2013		
Ing. Jaroslav Deml	náměstek ministra dopravy	člen	26.3. 2013		
Mgr. Ing. Rudolf Hahn	generální inspektor Státního úřadu inspekce práce	člen	18.4. 2006		
Ing. Martin Štemberka	předseda Českého báňského úřadu	člen	22.7. 2015		
Ing. Ivo Pěgřímek	předseda Českého báňského úřadu	člen	1.4. 2008	21.7. 2015	
Ing. Dana Drábová, Ph.D.	předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost	členka	16.2. 2004		
Doc. Ing. Iva Ritschelová, CSc.	předsedkyně Českého statistického úřadu	členka	27.7. 2010		
Robert Křepinský	Odborový svaz UNIOS	člen	16.2. 2004		předseda stálého výboru č. 2
Zbyněk Moravec	OS zdravotnictví a sociální péče ČR	člen	26.3. 2013		
Mgr. Miroslav Kosina	OS pracovníků obchodu	člen	18.4. 2006		místo- předseda stálého výboru č. 3

Ing. Jaromír Šedivec	Asociace samostatných odborů ČR	člen	16.2. 2004		
Jaroslav Bek	Svaz průmyslu a dopravy ČR	člen	16.2. 2004		místo - předseda stálého výboru č. 2
Josef Korbelář	Zemědělský svaz Praha	člen	16.2. 2004		
JUDr. Pavel Novák	Svaz podnikatelů ve stavebnictví ČR	člen	29.6. 2007		
Mgr. Karel Petrželka	Svaz průmyslu a dopravy ČR	člen	3.12. 2008		
Bc. Libuše Bělohávková	Akademie práce a zdraví, o. s.	členka	16.2. 2004		předsedkyně stálého výboru č. 4
PhDr. Lidmila Kleinová, CSc.	Hospodářská komora ČR	členka	16.2. 2004		předsedkyně stálého výboru č. 3
Mgr. Lumír Zezulka	ZEKA plus, s.r.o. Zlín, Institut vzdělávání a služby v BOZP	člen	16.2. 2004		předseda stálého výboru č. 1

Poznámka:

Stálý výbor č. 1 - Stálý výbor pro technickou bezpečnost

Stálý výbor č. 2 - Stálý výbor pro legislativu

Stálý výbor č. 3 - Stálý výbor pro vzdělávání a výzkum

Stálý výbor č. 4 - Stálý výbor pro sociální a zdravotní problematiku

II. Sekretariát Rady vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci

Organizační, odborné a administrativní práce včetně zveřejňování informací o činnosti Rady zajišťuje sekretariát Rady, který je organizační součástí Ministerstva práce a sociálních věcí. Funkci sekretariátu Rady vykonává oddělení bezpečnosti práce MPSV vedle své běžné agendy. Tajemníkem Rady je Ing. Petr Mráz, který v souladu s pokyny předsedkyně Rady řídí činnost sekretariátu a odpovídá za plnění jeho úkolů.

Sekretariát Rady zejména:

- organizačně a administrativně zabezpečuje činnost Rady, včetně činnosti stálých výborů a pracovních skupin Rady,
- soustřeďuje podklady a informace potřebné pro činnost Rady, stálých výborů a pracovních skupin Rady,
- zajišťuje zpracování odborných podkladů pro jednání Rady na základě pokynů předsedkyně Rady,
- průběžně aktualizuje informace zveřejněné o Radě a jejích členech a výstupech z její činnosti na internetové stránce Ministerstva práce a sociálních věcí a Úřadu vlády České republiky (*sekce Pracovní a poradní orgány*).

III. Přehled činnosti Rady, stálých výborů Rady a pracovních skupin Rady

1. Přehled činnosti Rady

Ve dvanáctém roce činnosti Rady se v souladu se schváleným plánem práce Rady na rok 2015 uskutečnila celkem čtyři řádná zasedání Rady. Ze všech zasedání Rady byly pořizovány zápisy, které obsahují závěry k projednávaným bodům a tyto zápisy jsou zveřejněny na webových stránkách Rady. Níže je uveden stručný přehled z jednotlivých zasedání Rady v roce 2015.

45. zasedání Rady se uskutečnilo dne 20. března 2015

V souladu se schváleným plánem práce se Rada na tomto zasedání, stejně jako na ostatních zasedáních v roce 2015, zabývala aktuálním stavem v oblasti úrazového pojištění. K tomuto bodu byl přizván vrchní ředitel sekce sociálně pojistných systémů MPSV JUDr. Biskup. Úvodem vystoupila předsedkyně Rady a ministryně práce a sociálních věcí Mgr. Marksová, která uvedla, že MPSV předložilo Koaliční radě materiály vytvořené v rámci ustavené odborné komise. Jedná se o hodnotící materiál s názvem „Souhrnný podkladový materiál zpracovaný odbornou komisí k posouzení způsobu provádění pojištění odpovědnosti zaměstnavatelů různými subjekty“. Materiál obsahuje konkrétní rozpracování jednotlivých variant jejími garanty. Výsledkem jednání Koaliční rady je, aby byl zpracován přehled dopadů (RIA) ke všem čtyřem navrhovaným organizačním variantám provádění zákonného pojištění zaměstnavatelů k dalšímu rozhodnutí. JUDr. Biskup dále uvedl, že MPSV zpracovalo RIA a rozeslalo ji vybraným konzultačním místům, kterým je také Rada vlády pro BOZP. Varianty provádění zákonného pojištění jsou založeny na systému náhrady škody podle zákoníku práce a zákonné pojištění zaměstnavatelů s průběžným financováním. Podle subvariant uvedených v materiálu by toto zákonné pojištění zaměstnavatelů mohly provádět buď soukromé pojišťovny, nebo organizační složka státu (ČSSZ), nebo veřejnoprávní

instituce Úrazová pojišťovna, popřípadě současné zdravotní pojišťovny. JUDr. Biskup se také zmínil o návrhu na zrušení zákona č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění, který je projednáván v Poslanecké sněmovně PČR v souvislosti s novelou zákoníku práce.

V rámci projednávání tohoto bodu proběhla mezi členy Rady obsáhlá diskuze, po které předsedkyně Rady Mgr. Marksová uvedla, že je pro to, aby byl systém úrazového pojištění provozován veřejnoprávním subjektem. Místopředsedkyně Rady Ing. Sokolová připomněla usnesení Rady, které podporuje provádění úrazového pojištění jednou veřejnoprávní institucí, kterou by byla úrazová pojišťovna. Rada vlády také již dříve pověřila předsedkyni Rady předložit toto stanovisko vládě jako součást uvedeného analytického materiálu. Po projednání vzala Rada přednesené informace o aktuálním stavu v oblasti úrazového pojištění na vědomí. Bylo rozhodnuto, že Pracovní skupina Rady vlády pro BOZP k úrazovému pojištění zpracuje k zaslanému materiálu (RIA) MPSV připomínky, které budou zaslány sekci sociálně pojistných systémů MPSV. Po vyhodnocení a zapracování zaslaných připomínek bude materiál zaslán členům Rady vlády pro BOZP.

Rada se zabývala rovněž úkoly Národního akčního programu BOZP pro období 2015 – 2016 a informací k přípravě návrhu aktualizace Národní politiky BOZP. Kromě již projednávané problematiky úrazového pojištění se Rada zabývala úkolem k vyhrazeným technickým zařízením a úkoly, které se týkají oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů. Rada doporučila ministryni práce a sociálních věcí a předsedkyni Rady zahájit jednání s ministrem školství, mládeže a tělovýchovy, týkající se urychleného vydání vyhlášky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů při přípravě a vzdělávání ve školách a školských zařízeních v souladu s ustanovením § 29 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). Dále Rada konstatovala, že návrh připravované vyhlášky o některých opatřeních k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních je nesystémový, je pouhou reakcí na nešťastnou událost z roku 2014 ve Žďáru nad Sázavou, a předkladatel tak neřeší uvedenou problematiku komplexně. V této souvislosti Rada sdílí stanovisko Pracovního týmu pro bezpečnost práce Rady hospodářské a sociální dohody ČR uvedené v bodě d) bezpečnost a ochrana zdraví ve školství, v zápisu z jednání tohoto týmu ze dne 2. března 2015.

Dále byla podána informace o záměru vypustit pracovní lékařství ze základních oborů vzdělávání lékařů. Rada považuje obor pracovního lékařství za zásadní, a proto přijala usnesení, ve kterém doporučuje Ministerstvu zdravotnictví, aby vycházelo ze schválených opatření Národního akčního programu BOZP pro období 2015 – 2016, a aby zařadilo pracovní lékařství jako jeden ze základních oborů.

Rada dále schválila Výroční zprávu Rady vlády pro BOZP za rok 2014, která byla v květnu 2015 předložena členům vlády pro informaci.

Rada z organizačních důvodů schválila změnu na postu předsedy Stálého výboru pro technickou bezpečnost. Členové Rady poděkovali dosavadnímu předsedovi Mgr. Zezulkovi za odvedenou práci v tomto výboru a souhlasili s navrženou změnou na postu předsedy. Nově bude Stálému výboru pro technickou bezpečnost předsedat

Ing. Jan Marek, náměstek ministryně pro zaměstnanost a nepojistné sociální dávky. Rada dále vzala na vědomí informace o činnosti stálých výborů Rady a členové si vyslechli informaci o stavu prací na nové právní úpravě pracovněprávních vztahů.

46. zasedání Rady se uskutečnilo dne 26. června 2015

V úvodu jednání byl představen JUDr. Jaroslav Stádník, nový ředitel odboru odvolacích a správních činností v oblastech zaměstnanosti, do kterého náleží rovněž oddělení bezpečnosti práce.

Na program jednání Rady byla zařazena problematika úrazového pojištění, která je v souladu s plánem práce zařazována pravidelně. Vedoucí oddělení nemocenského a úrazového pojištění JUDr. Hejkal informoval o materiálu RIA „Způsob provádění pojištění odpovědnosti zaměstnanců při pracovním úrazu a nemoci z povolání“. V průběhu přípravy materiálu nedošlo ze strany zainteresovaných subjektů k dohodě o způsobu řešení a nadále tak zůstávají čtyři možné varianty. Materiál byl zařazen na jednání vlády dne 15. 6. 2015. Z programu byl stažen s tím, že by měl být nejprve projednán v Koaliční radě dne 22. 6. 2015, kde však k dohodě na konkrétní variantě nedošlo. Místopředsedkyně Rady Ing. Sokolová opětovně připomněla usnesení Rady, které podporuje provádění úrazového pojištění jednou veřejnoprávní institucí, kterou by byla úrazová pojišťovna (tj. varianta C zpracovaného materiálu) a současně informovala o usnesení Pracovního týmu RHSD pro BOZP. Někteří členové Rady poukázali na to, že komerční pojišťovny v praxi často zpochybňují uznání úrazu za pracovní úraz a zaměstnanec se pak musí soudit o náhradu škody se zaměstnavatelem. Bylo také poukazováno na fakt, že problematika úrazového pojištění zaměstnanců je i problematikou financování prevence a rehabilitace a souvisí s realizací opatření Národní politiky a Národního akčního programu BOZP.

Rada po diskuzi vzala přednesené informace o aktuálním stavu v oblasti úrazového pojištění na vědomí. Konstatovala, že platí její předchozí usnesení k úrazovému pojištění zaměstnanců a dále vzala na vědomí, že zástupci zaměstnavatelů v Radě přehodnotili své stanovisko a jsou pro variantu A v podkladovém materiálu pro vládu ČR.

V rámci projednání plnění Národního akčního programu BOZP pro období 2015 – 2016 byla věnována pozornost zejména úkolům s termínem splnění k 30. 6. 2015 a úkolům, kde je průběžná informace o stavu plnění. Projednána byla příprava návrhu aktualizace Národní politiky BOZP, včetně finančního zajištění jejího naplňování. Předsedkyně pracovní skupiny Bc. Bělohávková konstatovala, že práce na návrhu aktualizace Národní politiky BOZP v Pracovní skupině Rady pro národní dokumenty BOZP pokračují. Jak již upozorňovala na minulých zasedáních Rady, je zde dlouhodobý problém, související s pomalou přípravou úpravy systému úrazového pojištění, kdy k naplňování úkolů v oblasti BOZP chybí prostředky na prevenci a rehabilitaci, které by měly být k dispozici právě z tohoto systému. Dále se Rada věnovala úkolu zpracovat a předložit návrh právní úpravy k zajištění bezpečnosti provozu technických zařízení, která představují zvýšenou míru ohrožení života a zdraví. Byla podána informace, že se tímto úkolem bude nadále zabývat Stálý výbor pro technickou bezpečnost na svém

dalším zasedání. Projednán byl také aktuální stav řešené problematiky vztahující se k bezpečnosti a ochraně zdraví dětí, žáků a studentů. Rada vzala na vědomí přednesené informace o aktuálním stavu plnění Národního akčního programu BOZP pro období 2015 – 2016.

Byla projednána Zpráva o činnosti Státního úřadu inspekce práce a Roční souhrnná zpráva o výsledcích kontrolních akcí provedených inspekcí práce za rok 2014. Ředitel VÚBP, v.v.i. - RNDr. Malý, PhD., doplnil, že statistika pracovní úrazovosti (Pracovní úrazovost v ČR v roce 2014) zpracovaná VÚBP, v.v.i. je zveřejněna na portálu „BOZP info“ a informoval o struktuře této statistiky. Generální inspektor Státního úřadu inspekce práce Mgr. Ing. Hahn dále vystoupil s informací z Plenárního zasedání výboru generálních inspektorů práce (SLIC - Senior Labour Inspectors' Committee), které se konalo v Lotyšsku.

Informace o činnosti stálých výborů Rady přednesli předsedkyně a předsedové těchto výborů. Rada vzala přednesené informace o činnosti stálých výborů a pracovních skupin na vědomí a v souvislosti s projednáním tohoto bodu konstatovala, že personální obsazení v oddělení bezpečnosti práce MPSV, s ohledem na úkoly, které je třeba řešit, není co do počtu systemizovaných míst, dostatečné. Členové Rady vyslechli jednotlivé informace o stavu prací na nové právní úpravě pracovněprávních vztahů v oblasti BOZP.

47. zasedání Rady se uskutečnilo dne 18. září 2015

Rada se na tomto zasedání zabývala aktuálními problémy v oblasti BOZP v odvětví zdravotnictví a sociální péče. Tento bod byl do programu zařazen na návrh Stálého výboru pro sociální a zdravotní problematiku. Členům Rady byla rozeslána prezentace, ke které vystoupila Bc. Žitníková, předsedkyně Odborového svazu zdravotnictví a sociální péče ČR. Předsedkyně svazu informovala Radu o personální situaci v obou odvětvích. Hlavními problémy jsou jejich nedostatečné financování, nízké počty zaměstnanců, ochranné pomůcky a jejich používání, přetěžování zaměstnanců. Rada se seznámila se situací ve zdravotnictví a sociální péči z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a nedostatku finančních zdrojů. Stálý výbor pro sociální a zdravotní problematiku připraví návrhy dopisů předsedkyně Rady na ministry zdravotnictví a financí s žádostí o vyjádření jakým způsobem bude zhoršující se situace řešena.

Dále byla projednána Zpráva České školní inspekce o úrazovosti dětí, žáků a studentů ve školním roce 2014 – 2015. Člen Rady, náměstek ministryně školství, Mgr. Fidrmuc představil PhDr. Andryse, MAE, náměstkyně ústředního školního inspektora z České školní inspekce, který vystoupil k rozeslané zprávě. Mgr. Fidrmuc informoval členy Rady o plnění dvou opatření z Národního akčního programu BOZP pro období 2015 – 2016 v resortu školství. Příprava vyhlášky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních byla zahájena. Dále informoval, že právní úprava BOZP podle zákoníku práce je u studentů vysokých škol, podle jeho vyjádření, dostatečná a statistika úrazovosti za akademický rok je na MŠMT shromažďována k polovině listopadu a Rada s ní může být pravidelně seznamována. Bc. Bělohlávková

informovala o projednávání situace ve školství ve Stálém výboru pro sociální a zdravotní problematiku, který považuje za zásadní nedostatek to, že Česká školní inspekce nemá ani jednu odborně způsobilou osobu v prevenci rizik, což se promítá v úrovni prováděných kontrol. Rada schválila, že problematika BOZ ve školství bude projednána ve Stálém výboru pro sociální a zdravotní problematiku za účasti kompetentních zástupců Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, České školní inspekce a předsedy Stálého výboru Rady vlády pro BOZP pro legislativu a s výsledky bude Rada vlády seznámena.

K aktuálnímu stavu přípravy systému úrazového pojištění bylo konstatováno, že z hlediska Rady je jednou z nejdůležitějších priorit Národního akčního programu BOZP zavedení funkčního systému úrazového pojištění. Jeho význam pro oblast BOZP spočívá, mimo jiné, i v možnosti financování prevence a rehabilitace v oblasti BOZP z přebytků tohoto pojištění. JUDr. Hejkal, vedoucí oddělení nemocenského a úrazového pojištění MPSV, informoval o projednávání materiálu „Způsob provádění pojištění odpovědnosti zaměstnanců při pracovním úrazu a nemoci z povolání“ v Koaliční radě. Tam se materiál projednával dne 26. 8. 2015 s výsledkem, že MPSV předloží vládě nový materiál, ve kterém budou pouze dvě varianty, a vláda tak bude rozhodovat o variantě provozování systému soukromými pojišťovnami nebo Českou správou sociálního zabezpečení. Rada vzala na vědomí informaci k aktuálnímu stavu přípravy systému úrazového pojištění a požádala MPSV, aby byl materiál zpracovaný na základě rozhodnutí Koaliční rady předložen Radě vlády pro BOZP. Dále požaduje, aby se jednání Rady v případě, že se nemůže zúčastnit předsedkyně Rady, účastnil 1. místopředseda Rady.

Dále Rada projednala kontrolu plnění ostatních úkolů Národního akčního programu BOZP pro období 2015 – 2016.

V rámci projednávání dalších bodů programu se Rada seznámila se Zprávou o činnosti orgánů ochrany veřejného zdraví v oblasti ochrany zdraví při práci, Zprávou o stavu bezpečnosti v hornictví a prezentacemi o kontrolní činnosti odborových organizací nad stavem BOZP za rok 2014. Rada vzala na vědomí informace o činnosti stálých výborů Rady a vyslechla informace o stavu prací na nové právní úpravě pracovněprávních vztahů. Byl také schválen návrh MPSV na doplnění Stálého výboru pro legislativu o Ing. Jiřího Valu, Ph.D.

48. zasedání Rady se uskutečnilo dne 11. prosince 2015

S aktuálním stavem v oblasti úrazového pojištění seznámil členy Rady JUDr. Hejkal, vedoucí oddělení nemocenského a úrazového pojištění MPSV. Materiál k řešení otázky budoucí podoby organizačního zajištění pojištění odpovědnosti zaměstnavatelů při pracovních úrazech a nemocech z povolání, který obdrželi s podkladovými materiály k informaci i členové Rady, byl předložen vládě ČR. V předkládací zprávě jsou rozvedeny tři rozpory s Ministerstvem financí, se kterými je materiál vládě předkládán. Materiál by měl být ve vládě projednán 14. prosince 2015. V případě, že vláda zvolí variantu B, kdy by nositelem pojištění byla ČSSZ, chce MPSV využít, již při přípravě návrhu nového zákona, zkušeností odborníků Rady.

Zástupci MPSV podali informaci o aktuálním stavu plnění úkolů Národního akčního programu pro období 2015 – 2016, týkajících se právní úpravy k zajištění bezpečnosti provozu vyhrazených technických zařízení a k zajištění zvláštní odborné způsobilosti obsluh stavebních strojů, které představují zvýšenou míru ohrožení života a zdraví zaměstnanců. Informovali o rozporných stanoviscích zainteresovaných resortů k legislativnímu řešení problematiky technických zařízení se zvýšenou mírou rizika, kterou by počátkem roku 2016 měl projednat Stálý výbor pro technickou bezpečnost a rozhodnout o dalším postupu prací. Příprava právní úpravy týkající se stavebních strojů bude ještě projednána s MPO. Bc. Bělohlávková dále sdělila, že je připravován návrh na rozšíření seznamu nemocí z povolání o onemocnění bederní páteře. Posuzován je návrh odborových svazů hasičů a policie vznesený na Ministerstvo vnitra na doplnění seznamu o nádorová onemocnění hasičů a policistů.

K úkolům Národního akčního programu BOZP týkajícím se bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů Bc. Bělohlávková informovala, že se situací ve školství z tohoto hlediska, na základě závěrů ze 47. zasedání Rady, podrobně zabýval Stálý výbor pro sociální a zdravotní problematiku. Ing. Seifertová z MŠMT informovala o aktuální situaci a záměrech MŠMT v oblasti BOZ dětí, žáků a studentů a o připraveném dopisu, kterým bude MŠMT reagovat na plnění výše uvedených úkolů. V následné obsáhlé diskuzi, členové Rady reagovali kriticky na názor vysokých škol, že příprava právní úpravy BOZ studentů vysokých škol včetně evidence a dokumentace jejich úrazů vzniklých v rámci studia je zbytečná, a zabývali se tím, jak přesvědčit MŠMT a vysoké školy o nezbytnosti této právní úpravy a o metodické pomoci při její přípravě. Zaznělo také upozornění, že by MŠMT mělo co nejdříve zpracovat předpis o nakládání žáků a studentů s nebezpečnými látkami pod dohledem, protože tato problematika ze stávajících právních předpisů, které jsou vázány na zákoník práce, vypadla.

K přípravě návrhu aktualizace Národní politiky BOZP Bc. Bělohlávková informovala, že základním problémem, na který narazila pracovní skupina při přípravě návrhu aktualizace Národní politiky BOZP, jsou chybějící finanční zdroje k naplňování prioritních opatření tohoto dokumentu. Z uvedeného důvodu doporučuje aktualizaci Národní politiky BOZP odložit až do vyjasnění způsobu tohoto financování.

Aktuálně bylo na program jednání Rady zařazeno stanovisko ČMKOS a Stálého výboru pro sociální a zdravotní problematiku k obsahu nových formulářů Kooperativy pojišťovny a. s., vydaným touto pojišťovnou v souvislosti s nařízením vlády č. 276/2015 Sb., o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání. Rada se ztotožnila se stanovisky Legislativní rady ČMKOS, Stálého výboru pro sociální a zdravotní problematiku a vyjádřením MPSV k obsahu formulářů, která zásadně odmítají požadavek pojišťovny vůči poškozenému zaměstnanci na generální a ničím neomezený souhlas s přístupem ke zdravotnické dokumentaci. Přetrvávají výrazné pochybnosti o zákonnosti tohoto požadavku, mimo jiné i z toho důvodu, že pojištěným subjektem je zaměstnavatel a nikoliv zaměstnanec, a zaměstnavatel nemá žádný právní nástroj, jak zaměstnance k takovému souhlasu donutit, přičemž pojišťovna tímto souhlasem podmiňuje pojistné plnění. Rada proto doporučila MPSV, aby v dohodě s Ministerstvem zdravotnictví postoupilo tuto záležitost

ohledně formulářů k vyjádření Úřadu pro ochranu osobních údajů, současně vyvolalo jednání s pojišťovnou k obsahu formulářů a následně pak jednání k odstranění nedostatků při provádění zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání.

V rámci dalších bodů programu, Rada projednala zaměření kontrolní činnosti orgánů inspekce práce, orgánů ochrany veřejného zdraví v oblasti ochrany zdraví při práci a vrchního báňského dozoru v roce 2016. V této souvislosti požádal Z. Moravec Ministerstvo zdravotnictví o doplnění programu kontrolních akcí orgánů ochrany veřejného zdraví o kontroly manipulací s nepohyblivými klienty ve zdravotnických zařízeních a v zařízeních sociální péče. Rada dále projednala a schválila plán práce Rady na rok 2016. Informaci o Plenárním zasedání výboru generálních inspektorů práce (SLIC) a o plnění úkolů vyplývajících z předchozích zasedání přednesl generální inspektor SÚIP. Členové Rady byli dále seznámeni s informacemi o činnosti stálých výborů Rady a informacemi o aktuální situaci v legislativní a jiné činnosti oblasti BOZP.

Rada dále projednala stav v oblasti výzkumu a vývoje na úseku BOZP. V rámci tohoto bodu členové Rady vyslechli vystoupení ředitele VÚBP, v.v.i. RNDr. Malého, Ph.D. Ten seznámil s projekty výzkumu a vývoje na úseku BOZP a dále s aktuálními problémy v této oblasti. Nadějí do budoucnosti je nově připravovaný zákon o podpoře výzkumu, inovací a vědy, kdy by ministerstva byla dál poskytovatelé a výzkum bezpečnosti práce by nebyl v jedné skupině např. s výzkumem rakoviny nebo základním výzkumem. Je naděje, že resortní výzkumné ústavy by mohly mít institucionální prostředky, ministerstvo si bude určovat zadání projektů, které potřebuje aktuálně řešit a bude přímo ovlivňovat průběh řešení těchto projektů vědy a výzkumu, včetně kvalitativních ukazatelů hodnocení výsledků.

2. Přehled činnosti stálých výborů Rady a pracovních skupin Rady

Rada na svém 2. zasedání dne 11. června 2004 schválila zřízení stálých výborů, jako svých pracovních orgánů, včetně jejich názvů, které zahrnují hlavní zaměření jejich činnosti. Současně schválila předsedy jednotlivých stálých výborů. Na 22. zasedání dne 19. června 2009 Rada schválila statuty a zjednodušené názvy stálých výborů Rady včetně jejich přečíslování.

V souladu se schváleným Statutem stálý výbor při své činnosti zejména:

- projednává a doporučuje Radě základní koncepční směry postupu,
- stanovuje okruh priorit pro řešení problémů,
- identifikuje aktuální problémy a navrhuje Radě zřízení pracovních skupin pro jejich řešení,

- projednává a vyjadřuje se, popř. se podílí na tvorbě návrhů materiálů a předkládá je prostřednictvím předsedkyně k projednání v Radě,
- hodnotí efektivitu opatření přijímaných Radou a výsledky hodnocení předkládá prostřednictvím předsedkyně k projednání v Radě,
- projednává podklady připravené pracovními skupinami k řešení.

Stálý výbor pro technickou bezpečnost

Předseda: Mgr. Lumír Zezulka/Ing. Jan Marek

Místopředseda: JUDr. Ing. Robert Szurman

V roce 2015 byl předložen návrh na změnu předsedy Stálého výboru pro technickou bezpečnost. Rada z organizačních důvodů schválila navrženou změnu, přičemž členové Rady poděkovali dosavadnímu předsedovi Mgr. Zezulkovi za odvedenou práci v tomto výboru. Nově bude Stálému výboru pro technickou bezpečnost předsedat Ing. Jan Marek, náměstek ministryně pro zaměstnanost a nepojistné sociální dávky.

Stálý výbor se pod novým vedením sejde počátkem roku 2016, kdy se bude věnovat dalšímu postupu v oblasti vyhrazených technických zařízení.

Stálý výbor pro legislativu

Předseda: Robert Křepinský

Místopředseda: Jaroslav Bek

Stálý výbor zasedal v roce 2015 celkem dvakrát, a to na základě plánu práce. Kromě stálých bodů programu týkajících se informace o stavu legislativy s důrazem na plnění Národního akčního programu BOZP pro období 2015 – 2016 a prosazování a vynucování právních předpisů v oblasti BOZP v praxi se činnost Stálého výboru dále soustředila na tyto aktivity:

- a) významně se podílel na tvorbě návrhu nařízení vlády, kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci v lese a na pracovištích obdobného charakteru,
- b) účastnil se jednání nad budoucí právní úpravou bezpečnosti provozu technických zařízení se zvýšenou mírou ohrožení života a zdraví,
- c) projednal návrhy právních předpisů dotýkajících se oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci včetně Plánu legislativních prací vlády ČR na léta 2015 až 2017,
- d) projednal roční zprávy o činnosti orgánů inspekce práce, orgánů ochrany veřejného zdraví, České školní inspekce, Českého báňského úřadu, Ministerstva vnitra, Ministerstva obrany a odborových organizací za rok 2014,
- e) projednal návrh vyhlášky, kterou se stanoví práce a pracoviště, které jsou zakázány těhotným zaměstnankyním, kojícím zaměstnankyním, zaměstnankyním-matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým

zaměstnancům a podmínky, za nichž mohou mladiství výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání.

Stálý výbor v rámci výše uvedených bodů programu přijal řadu usnesení, která byla projednávána na pravidelném zasedání Rady vlády pro BOZP a která se zejména týkala problematiky odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění, právní úpravy oblasti BOZP, právní úpravy problematiky bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů, a samotné činnosti kontrolních a dozorových orgánů působících v oblasti BOZP.

Zástupci Stálého výboru pro legislativu se velmi aktivně účastnili jednání Pracovního týmu pro bezpečnost práce při Radě hospodářské a sociální dohody ČR. V rámci Stálého výboru pro legislativu dále působila tripartitně obsazená „Pracovní skupina pro stanovení expozičních limitů v pracovním prostředí“, která projednává návrhy na změny přípustných expozičních limitů (PEL) a nejvyšších přípustných koncentrací (NPK-P) chemických látek či jejich směsí, které jsou stanoveny v nařízení vlády č. 361/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a Pracovní skupina pro tvorbu návrhu nařízení vlády, které by mělo nahradit stávající NV č. 28/2002 Sb., kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci v lese a na pracovištích obdobného charakteru. Tato poslední jmenovaná Pracovní skupina připravila pro MPSV konečné znění návrhu nařízení vlády včetně důvodové a předkládací zprávy a návrhu Usnesení vlády ČR.

Stálý výbor pro vzdělávání a výzkum

Předsedkyně: PhDr. Lidmila Kleinová, CSc.

Místopředseda: Mgr. Miroslav Kosina

Stálý výbor se na svých zasedáních v roce 2015 věnoval především projednávání novely zákona č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci), ve znění pozdějších předpisů. Dále Stálý výbor řešil problematiku zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů.

Stálý výbor se věnoval problematice vzdělávání a výzkumu v oblasti BOZP. S ohledem na věcné zaměření Stálého výboru byla projednávána zejména ta opatření Národního akčního programu BOZP pro období 2015 – 2016, která jsou součástí Priority VI. Vzdělávání specialistů v oblasti BOZP a součástí Priority VII. Výzkum a vývoj.

Stálý výbor se také zaměřil na projednávání problematiky vzdělávání specialistů v oblasti BOZP v rámci „Celoživotního vzdělávání v oblasti BOZP“. Pravidelně se zabýval trendy ve výchově a vzdělávání v BOZP v zemích EU a ČR. Předsedkyně výboru pak následně informovala o aktuálním stavu a doporučeních výboru na jednotlivých zasedáních Rady.

Stálý výbor pro sociální a zdravotní problematiku

Předsedkyně: Bc. Libuše Bělohávková

V uplynulém roce pracoval Stálý výbor podle Časového plánu práce na rok 2015, schváleného na 78. zasedání v prosinci 2014. V průběhu roku se konalo celkem 9 zasedání, v pořadí 79. až 87., ve dnech 15. ledna, 12. února, 12. března, 23. dubna, 14. května, 18. června, 10. září, 18. října a 10. prosince 2016.

Průběžně projednával aktuální otázky z oblasti BOZP, připravované návrhy nových právních předpisů, podkladové materiály a informace z jednání Rady vlády, zprávy o výsledcích činnosti dozorových a kontrolních orgánů v oblasti BOZP a výstupy z jednání Stálých výborů a pracovních skupin. Stanoviska přijatá výborem k projednaným materiálům byla součástí podkladů předkládaných Radě vlády.

Pravidelným bodem programu jednání Stálého výboru byla kontrola plnění prioritních opatření Národního akčního programu BOZP pro období 2015 – 2016, příslušejících do jeho věcné působnosti a s nimi související problematika, k níž byli přizváni zástupci zainteresovaných institucí a odborníci z praxe.

Ve svém tematickém plánu práce na rok 2015 se dále Stálý výbor rozhodl věnovat problémům zajištění BOZP v jednotlivých vybraných rezortech. V průběhu roku provedl analýzu a otevřel diskusi k dané problematice v rezortu školství, zdravotnictví a sociální péče a výhledově ve stavebnictví. Výstupy projednaných témat byly formou doporučení postoupeny Radě vlády a následně k nim byla přijata příslušná opatření.

Hlavní tematické okruhy projednávány ve Stálém výboru v průběhu roku 2015:

1. Úrazové pojištění, odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání a aktualizace souvisejících právních předpisů

Příprava návrhu právní úpravy úrazového pojištění je v pořadí první prioritou Národního akčního programu BOZP opakovaně i pro období 2015 – 2016. Jelikož problematika úrazového pojištění, stejně jako otázka financování systému BOZP k zabezpečení plnění opatření Národní politiky BOZP, spadá do gesce tohoto výboru, zabýval se výbor zejména podklady k návrhu materiálu nelegislativní povahy (RIA), který měl být předložen vládě k rozhodnutí o dalším postupu. K projednání problematiky byli přizváni zástupci Sekce sociálně pojistných systémů MPSV a k jejich výkladu proběhla obsáhlá diskuse. Z tehdy čtyř navrhovaných variant řešení výbor nadále podporoval ve svých stanoviscích řešení cestou varianty C – jedné specializované úrazové pojišťovny.

S prezentací k podpoře této varianty vystoupila na pozvání ve výboru pro sociální politiku PS PČR a v jeho podvýboru pro sociálně pojistné systémy a důchodovou reformu, v prvním pololetí 2015 předsedkyně výboru.

Další detailnější projednávání uvedené problematiky proběhlo ve výboru v posledním čtvrtletí roku, kdy byl návrh na řešení zúžen na dvě varianty s tím, že vláda měla rozhodnout o budoucím nositeli pojištění mezi ČSSZ a komerčními pojišťovnami.

V současné době, kdy je na základě rozhodnutí vlády připravován návrh nové právní úpravy pod správou ČSSZ, výbor nadále sleduje vývoj příprav cíleně, aby otázka podpory prevence a rehabilitace byla zachována v rozsahu, jak byla zakotvena v analýzách a podkladových materiálech k variantě jedné úrazové pojišťovny a jak je běžně pojímána ve vyspělých sousedních zemích.

Významně se v průběhu loňského roku výbor podílel na projednávání návrhů a na přípravě stanovisek k návrhu novely zákoníku práce. Posléze se i aktivně zapojil do projednávání přípravy návrhu prováděcího nařízení vlády (náhradou za zrušenou vyhlášku č. 440/2001 Sb.), kterým se stanoví výše bodového hodnocení bolestného a ztížení společenského uplatnění při odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání. V tomto směru výbor zejména projednal a podpořil podklady zpracované odbornými lékařskými společnostmi, jejichž představitelé jsou členy výboru.

V posledním čtvrtletí roku 2015, na základě prezentace výstupů z grantu MZ ČR, předneseného předsedkyní Společnosti nemocí z povolání České lékařské společnosti J. E. Purkyně, výbor podpořil a doporučil Radě vlády ke schválení návrh Pracovní skupiny k aktualizaci seznamu nemocí z povolání na zařazení onemocnění bederní páteře z přetížení jako nemoci z povolání (viz níže ve zprávě o činnosti uvedené PS).

V závěru roku 2015 výbor na základě návrhu členů výboru zastupujících jak zaměstnance, tak zaměstnavatele, opírajícího se o stížnosti z praxe, projednal otázku nových formulářů k odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání („Posudek o bolestném“ a „Posudek o ztížení společenského uplatnění“), vydaných pojišťovnou Kooperativa, a. s., VIENA INSURANCE GROUP. Stížnost se týkala požadavku pojišťovny na vydání generálního souhlasu zaměstnance k přístupu pojišťovny k veškeré zdravotnické dokumentaci o jeho zdravotním stavu. Na základě doporučení výboru byla uvedená problematika projednána na prosincovém zasedání Rady vlády s tím, že o stanovisko bude prostřednictvím MPSV požádán Úřad pro ochranu osobních údajů.

2. Bezpečnost a ochrana zdraví ve vybraných rezortech

Na základě výsledků kontrol provedených inspekčními a kontrolními orgány v oblasti BOZP a nejčastěji zjišťovaných nedostatků v praxi se výbor rozhodl zařadit postupné projednání uvedené problematiky v rezortu zdravotnictví a sociální péče a ve školství (v roce 2015) a dále ve stavebnictví (1. čtvrtletí 2016).

2.1 Zdravotnictví a sociální péče

K projednání problematiky byla pozvána předsedkyně Odborového svazu pracovníků zdravotnictví a sociální péče. Ve své prezentaci uvedla mezi nejčastější příčiny problémů v oblasti BOZP ve zdravotnictví nízké počty zaměstnanců (ohrožení bezpečí zaměstnanců i pacientů), zvýšený stres na pracovišti, vzrůstající násilí

ze strany pacientů, šikanu ze strany spolupracovníků a další. Obdobná situace je v sociálních službách. Výsledky provedených dotazníkových šetření v roce 2014 a 2015 jednoznačně ukázaly, že roste počet pacientů na jednoho zaměstnance (jedna zdravotní sestra na 40 pacientů, jeden lékař na 240 pacientů), polovina zaměstnanců pracuje zároveň na více odděleních, jen 23 % dotazovaných čerpá přestávky na jídlo a oddech, 33 % dotazovaných tuto přestávku nečerpá, ale vykazuje ji, 98 % zaměstnanců uvádí vyčerpání z práce, ve všech nemocnicích dochází ke zkreslenému vykazování přesčasů. U zaměstnanců dochází při manipulaci s pacienty k přetěžování páteře (zejména u sester), pořizují se nejlevnější OOPP, které neplní svoji ochrannou funkci a mají nízkou životnost. Hlavním důvodem uvedených problémů je nedostatek finančních prostředků, chybějící personální standardy, migrace zaměstnanců a další.

Návrhy odborového svazu: navýšit personál, upravit personální vyhlášku a finančně ji podpořit, provést změny v organizaci práce lékařů, sledovat výkon práce zaměstnanců a souběhy pracovních poměrů, stanovit personální standardy i pro sociální služby, zvýšit objem financí ve zdravotnictví a v sociálních službách.

Výbor zhodnotil celkový stav jako alarmující, s dopadem na celou populaci. Na jeho doporučení byla celá problematika projednána v Radě vlády, která vyzvala příslušné rezorty (MZ, MF, MPSV) situaci neodkladně řešit.

2.2 Bezpečnost a ochrana zdraví dětí, žáků a studentů

Bezpečností a ochranou zdraví ve školství se výbor opakovaně zabývá z hlediska dlouhodobě nesplněných úkolů rezortu MŠMT. Především se jedná o absenci prováděcího předpisu k § 29 školského zákona, kterým je MŠMT od roku 2009 zmocněno vydat prováděcí vyhlášku. Tento úkol patří současně mezi nesplněná prioritní opatření Národních akčních programů BOZP za období od roku 2009, k jejichž splnění se MŠMT při schvalování uvedených dokumentů v Radě vlády zavázalo.

V měsíci září 2015 výbor projednal zprávu o činnosti České školní inspekce, včetně stavu úrazovosti dětí, žáků a studentů, výsledků kontrol odborových inspektorů bezpečnosti práce a dalších zkušeností z praxe, které ukázaly na četné nedostatky v zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví ve školách a školských zařízeních.

Zejména se jedná o celkové nedostatky v prevenci rizik, malou znalost problematiky, přehlížení a podceňování závad stavu technických zařízení, budov a dalších školních prostor, v zajištění potřebného dohledu nad bezpečností a ochranou dětí, žáků a studentů jak ve školách, tak při školních aktivitách. Další oblastí jsou nedostatky ve vykazování školních úrazů. Určitým problémem je nedostatečná odborná způsobilost inspektorů ČŠI v oblasti BOZP a formálnost prováděných kontrol.

Hlavní nedostatky byly na doporučení výboru prezentovány předsedkyní výboru na zasedání Rady vlády za přítomnosti příslušného náměstka MŠMT a náměstka ústředního inspektora České školní inspekce. Problematika byla vrácena zpět do výboru k detailnímu projednání za účasti náměstka ÚŘ ČŠI, což přineslo pozitivní výsledky zejména v rámci zahájené odborné spolupráce.

Za kvalitativní přínos roku 2015 považuje výbor ustavení alespoň jedné odborně způsobilé osoby k zajišťování agendy bezpečnosti a ochrany zdraví v rezortu MŠMT. V současné době má MŠMT připraven pracovní návrh koncepce, která počítá se řadou krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých opatření ke zvýšení celkové úrovně BOZ a BOZP v rezortu, včetně způsobu a termínů jejich realizace v oblasti legislativní, metodické i kontrolní.

K projednání problematiky bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů připravuje výbor 4. národní konferenci „Bezpečnost a ochrana zdraví ve školství ČR – aktuální témata 2016“, která se uskuteční v Poslanecké sněmovně PČR v polovině měsíce června 2016.

3. Rehabilitace po pracovním úrazu a nemoci z povolání

Rovněž opakovaně je do národních akčních programů BOZP pro jednotlivá období jako prioritní opatření zařazován požadavek na přípravu právní úpravy rehabilitace osob po pracovním úrazu a nemoci z povolání, který se dosud nepodařilo naplnit, neboť jednak je vázán na chybějící právní úpravu koordinace rehabilitace osob se zdravotním postižením a chybějící funkční systém úrazového pojištění.

Vzhledem k tomu, že se jedná o zásadní problém se sociálně ekonomickými důsledky, věnoval výbor této problematice zvýšenou pozornost v průběhu projednávání návrhů na řešení právní úpravy úrazového pojištění. V současné době, kdy MPSV připravuje návrh věcného záměru zákona, který předpokládá provádění pojištění pod ČSSZ, je otázka rehabilitace po úrazu a nemoci jedním z hlavních diskusních témat, obdobně jako otázka prevence, a nepochybně nadále bude, neboť náhled jednotlivých zainteresovaných míst na tuto problematiku se z hlediska rozsahu a způsobu zajištění výrazně liší.

Činnost Mezirezortní pracovní skupiny pro aktualizaci seznamu nemocí z povolání

Předsedkyně: Bc. Libuše Bělohávková
Tajemník: doc. MUDr. Pavel Urban, CSc.

Usnesením Rady vlády, přijatým na 28. zasedání dne 10. prosince 2010, bylo v rámci Národního akčního programu BOZP schváleno prioritní opatření č. III/10, které ukládá pravidelně ve dvouletých intervalech provádět revizi Seznamu nemocí z povolání (dále také jen „Seznam“), který je přílohou nařízení vlády č. 290/1995 Sb., kterým se stanoví seznam nemocí z povolání, ve znění pozdějších předpisů, a v případě potřeby navrhnout jeho aktualizaci.

Mezirezortní pracovní skupina pro aktualizaci Seznamu nemocí z povolání, zřízená Radou vlády v rámci Stálého výboru pro sociální a zdravotní problematiku, se v prosinci 2015 sešla ke svému 7. zasedání, aby projednala a následně schválila návrh na aktualizaci seznamu nemocí z povolání, který byl předmětem jednání v průběhu uplynulých dvou let – rozšíření Kapitoly II Seznamu („Nemocí z povolání

způsobené fyzikálními faktory) o novou položku „Chronické onemocnění bederní páteře“.

Návrh se opírá o výsledky grantového projektu IGA MZ ČR č. NT/14471-3/2013, v jehož rámci byla formulována klinická a hygienická kritéria pro posuzování a uznávání onemocnění bederní páteře jako nemoci z povolání a byla vyvinuta metoda pro hodnocení zátěže bederní páteře prací na individuální úrovni v konkrétních pracovních podmínkách. K zajištění jednotného postupu v praxi byl připraven metodický návod, který byl předán Ministerstvu zdravotnictví ke zveřejnění ve Věstníku MZ.

Zařazením navrhované položky dojde k další harmonizaci českého Seznamu s Doporučením č. 194 Mezinárodní organizace práce o seznamu nemocí z povolání, registraci a hlášení pracovních úrazů a nemocí z povolání, s Doporučením Komise č. 2003/670/ES, o evropském seznamu nemocí z povolání, a s národními seznamy nemocí z povolání celé řady evropských států, které tuto položku již obsahují.

Předložený návrh byl v únoru letošního roku projednán Stálým výborem pro sociální a zdravotní problematiku a doporučen ke schválení Radě vlády pro BOZP, která ho na svém 49. zasedání v březnu 2016 projednala a doporučila zahájení legislativního procesu.

Činnost Pracovní skupiny pro národní dokumenty BOZP a pro úrazové pojištění

Předsedkyně: Bc. Libuše Bělohávková

Pracovní skupina působí průběžně po dobu činnosti Rady vlády pro BOZP. Jejím hlavním úkolem je připravovat návrhy národních dokumentů BOZP, kterými jsou Národní politika BOZP a její prováděcí národní akční programy, zpracované zpravidla na období dvou let.

V mezidobí PS sleduje a vyhodnocuje plnění jednotlivých opatření na základě podnětů stálých výborů dle jejich gesce za jednotlivé prioritní oblasti. Členy této tripartitně zastoupené PS jsou vedle předsedů stálých výborů další členové Rady vlády. V průběhu uplynulého roku se konalo celkem 6 zasedání (v pořadí 51. až 56.).

Činnost PS byla v uplynulém roce zaměřena na zpracování námětů a připomínek k podkladovým materiálům MPSV k návrhu právní úpravy úrazového pojištění, již ve fázi jejich přípravy, kdy Rada vlády byla oslovena jako konzultační místo k materiálům RIA.

Současně probíhaly práce na plnění úkolu stanoveného v Prioritě č. 2 Národního akčního programu BOZP pro období 2015 – 2016, připravit návrh aktualizace Národní politiky BOZP, přijaté usnesením vlády č. 920 z 23. července 2008.

Za tím účelem PS postupně:

- a) projednala dokument Strategický rámec EU pro oblast BOZP pro období 2014 – 2020, přijatý 6. června 2014, s ohledem na výzvy a klíčové strategie EU a možnosti jejich naplňování v ČR;

- b) provedla analýzu úvodní textové části stávající NP BOZP, stanovila místa určená k aktualizaci, zejména číselné údaje a některé věcné části textu ve vazbě na změny v časovém mezidobí;
- c) připravila ve spolupráci se zástupci jednotlivých rezortů aktualizaci všech deseti prioritních oblastí stávající NP BOZP.

O průběhu prací byla průběžně podávána informace na zasedání Rady vlády s tím, že po posledním svém zasedání v říjnu 2015 PS práci na tomto materiálu přerušila, dokud nebude rozhodnuto o způsobu a rozsahu financování prevence a rehabilitace, na kterém je realizace stávající i aktualizované NP BOZP postavena. Předpokladem jsou finanční prostředky ze systému úrazového pojištění, jehož výsledná podoba není dosud známa.

IV. Výstupy

Činnost Rady, stálých výborů a pracovních skupin je podrobně popsána v části III. bodu 1 a 2 tohoto materiálu.

Rok 2015 byl pro Radu vlády pro BOZP již dvanáctým rokem její činnosti. V souladu se všemi přijatými dokumenty je prvořadým úkolem Rady příprava návrhů a doporučení k provádění a pravidelnému hodnocení plnění Národní politiky BOZP, která vychází, mimo jiné, ze strategických dokumentů EU pro oblast BOZP. V těchto strategických dokumentech EU jsou členské státy vyzývány, aby ve spolupráci se sociálními partnery vypracovaly, vykonávaly a případně aktualizovaly jednotné vnitrostátní strategie v oblasti BOZP v zájmu dalšího snížení počtu pracovních úrazů a nemocí z povolání, zejména v těch odvětvích, která vykazují jejich nadprůměrnou míru. Posledním dokumentem, který byl EU schválen je Strategický rámec EU pro ochranu zdraví a bezpečnost při práci na období 2014 – 2020, což se promítlo i do činnosti Rady. Rada pověřila Pracovní skupinu Rady pro národní dokumenty BOZP zahájením prací na revizi stávající Národní politiky BOZP ve vazbě na výše uvedený strategický rámec. Základním problémem, na který výše uvedená pracovní skupina při přípravě návrhu aktualizace Národní politiky BOZP narazila, jsou chybějící finanční zdroje k naplňování prioritních opatření tohoto dokumentu. Z uvedeného důvodu bylo doporučeno aktualizaci Národní politiky BOZP odložit až do vyjasnění způsobu tohoto financování.

Další oblastí, které se Rada věnovala pravidelně na každém zasedání, byla problematika úrazového pojištění. Rada po celou dobu své působnosti podporuje snahu, aby byl v České republice zaveden funkční systém úrazového pojištění, což je jednou z hlavních priorit vládou schválené Národní politiky BOZP a na ni navazujících národních akčních programů. Rada prostřednictvím Pracovní skupiny pro národní dokumenty BOZP a pro úrazové pojištění aktivně přistupovala a připomínkovala materiály zpracováváné v této oblasti, jako například materiál RIA „Způsob provádění pojištění odpovědnosti zaměstnanců při pracovním úrazu a nemoci z povolání“. Stále platí usnesení Rady přijaté již v roce 2014, které podporuje provádění úrazového pojištění jednou veřejnoprávní institucí, kterou by byla úrazová pojišťovna. Vláda na svém jednání dne 21. 12. 2015 projednala otázku

budoucí podoby zabezpečení zaměstnanců při pracovních úrazech a nemocech z povolání. Rozhodla, že organizační zabezpečení systému odškodňování pracovních úrazů bude zajišťovat Česká správa sociálního zabezpečení jako organizační složka státu.

Hlavním úkolem však stále zůstává příprava a přijetí nové právní úpravy systému úrazového pojištění, jehož základní součástí by měla být podpora prevence a rehabilitace.

Rada a její stálé výbory podle své gesce a věcného zaměření se též v roce 2015 intenzivně zabývaly problematikou zvýšení bezpečnosti a ochrany zdraví ve školách a školských zařízeních a při praktické přípravě mládeže na povolání. Se zástupci České školní inspekce byla projednávána zpráva této instituce, týkající se úrazovosti dětí, žáků a studentů a byla hledána řešení ke zlepšení současného stavu. Projednány byly také aktuální problémy v oblasti BOZP v odvětví zdravotnictví a sociální péče. Uvedeným oblastem a úkolům se Rada a její stálé výbory budou věnovat i v následujícím období.

S ohledem na uvedené aktivity nelze opomenout aktivní přístup stálých výborů a příslušných pracovních skupin ke spolupráci na přípravě novel nebo nových právních předpisů v oblasti BOZP. Stálé výbory se v průběhu celého roku zaměřovaly na odborné posouzení problémů ve své gesci, zpracovávaly materiály pro Radu a předkládaly návrhy příslušných opatření. Přispívaly tak k prosazování nadresortního pohledu na řešení aktuálních problémů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Kompletní informace o Radě jsou přístupné na internetové stránce Ministerstva práce a sociálních věcí a Úřadu vlády České republiky (*sekce Poradní a pracovní orgány*). Jsou zde informace o plánu práce Rady, členech Rady a dokumenty týkající se Rady. Je zde také zveřejněna Národní politika bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a aktuální Národní akční program bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Přehled vybraných materiálů projednaných Radou vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci v roce 2015 (celkový přehled je uveden v kapitole Přehled činnosti Rady):

Název projednávaného materiálu	Datum projednání Radou
Výroční zpráva Rady vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci za rok 2014	20. března 2015
Kontrola plnění úkolů Národního akčního programu BOZP pro období 2015 – 2016	20. března 2015
Informace o přípravě návrhu aktualizace Národní politiky BOZP	26. června 2015
Zpráva o činnosti Státního úřadu inspekce práce za rok 2014 a Roční souhrnná zpráva o výsledcích kontrolních akcí provedených inspekcí práce za rok 2014	26. června 2015

Kontrola plnění úkolů Národního akčního programu BOZP pro období 2015 – 2016	26. června 2015
Informace o Plenárním zasedání výboru generálních inspektorů práce SLIC a o plnění úkolů vyplývajících z předchozích zasedání	26. června 2015
Aktuální problémy v oblasti BOZP v odvětví zdravotnictví a sociální péče	18. září 2015
Kontrola plnění úkolů Národního akčního programu BOZP pro období 2015 – 2016	18. září 2015
Zpráva o činnosti orgánů ochrany veřejného zdraví v oblasti ochrany zdraví při práci za rok 2014	18. září 2015
Zpráva o stavu bezpečnosti v hornictví za rok 2014	18. září 2015
Zpráva o kontrolní činnosti odborových organizací nad stavem BOZP u jednotlivých zaměstnavatelů podle § 322 zákoníku práce za rok 2014	18. září 2015
Zpráva České školní inspekce o úrazovosti dětí, žáků a studentů ve školním roce 2014 – 2015	18. září 2015
Kontrola plnění úkolů Národního akčního programu BOZP pro období 2015 – 2016	11. prosince 2015
Zaměření kontrolní činnosti orgánů inspekce práce v roce 2016	11. prosince 2015
Zaměření kontrolní činnosti orgánů ochrany veřejného zdraví v oblasti ochrany zdraví při práci v roce 2016	11. prosince 2015
Zaměření kontrolní činnosti orgánů vrchního báňského dozoru v roce 2016	11. prosince 2015
Plán práce Rady vlády pro BOZP na rok 2016	11. prosince 2015
Projednání stavu v oblasti výzkumu a vývoje na úseku BOZP	11. prosince 2015
Informace o Plenárním zasedání výboru generálních inspektorů práce (SLIC) a o plnění úkolů vyplývajících z předchozích zasedání	11. prosince 2015

V. Rozdělení dotací

Rada vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci o dotacích nerozhoduje a ani se na jejich rozdělování nepodílí.

VI. Zahraničí

Rada vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci není členem žádné mezinárodní organizace.

Ve sledovaném období se v návaznosti na činnost Rady neuskutečnila žádná zahraniční pracovní cesta ani účast na akcích pořádaných mezinárodními organizacemi.

VII. Výdaje na činnost Rady v roce 2015

Náklady na činnost Rady vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci včetně činnosti jejího sekretariátu jsou podle článku 10 odst. 1 Statutu Rady hrazeny z rozpočtu Ministerstva práce a sociálních věcí. Funkci sekretariátu Rady vykonává oddělení bezpečnosti práce Ministerstva práce a sociálních věcí jako jednu ze svých činností. Jednání Rady, jejích stálých výborů a pracovních skupin se konají zpravidla v místech, kde sídlí toto ministerstvo. Přímé náklady na činnost Rady za sledované období byly ve výši cca 49.000,- Kč.

VIII. Plán činnosti Rady na rok 2016

Plán práce Rady vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci na rok 2016 schválila Rada na svém 48. zasedání dne 11. prosince 2015. Tento plán lze průběžně doplňovat.

V souladu s usnesením vlády č. 858 ze dne 3. září 2003, kterým byla zřízena Rada, jsou na rok 2016 plánována čtyři zasedání: březen, červen, září a prosinec (podle potřeby lze operativně změnit popřípadě rozšířit počet zasedání Rady).

Návrh programu pro jednání Rady v roce 2016

➤ Program 49. zasedání Rady vlády pro BOZP - březen 2016:

1. Kontrola zápisu a úkolů z minulého zasedání Rady.
2. Úrazové pojištění – příprava návrhu nové právní úpravy.
3. Návrh na aktualizaci seznamu nemocí z povolání.
4. Kontrola plnění úkolů „Národního akčního programu BOZP pro období 2015 – 2016“.
5. Výroční zpráva Rady vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci za rok 2015.
6. Informace o činnosti stálých výborů a pracovních skupin Rady.
7. Informace zástupců orgánů veřejné správy a dalších institucí v Radě o legislativní a jiné činnosti v oblasti BOZP (v rámci MPSV, MZ, MŠMT, MD, MPO, MŽP, MO, MV, MMR, MZe, ČBÚ a SÚJB).
8. Různé.

➤ Program 50. zasedání Rady vlády pro BOZP - červen 2016:

1. Kontrola zápisu a úkolů z minulého zasedání Rady.
2. Zabezpečení při pracovním úrazu a nemoci z povolání.
3. Kontrola plnění úkolů „Národního akčního programu BOZP pro období 2015 – 2016“.
4. Informace o přípravě návrhu nového Národního akčního programu BOZP.

5. Zpráva o činnosti SÚIP a Roční souhrnná zpráva o výsledcích kontrolních akcí provedených inspekcí práce za rok 2015.
6. Informace o Plenárním zasedání výboru generálních inspektorů práce (SLIC) a o plnění úkolů vyplývajících z předchozích zasedání.
7. Informace o činnosti stálých výborů a pracovních skupin Rady.
8. Informace zástupců orgánů veřejné správy a dalších institucí v Radě o legislativní a jiné činnosti v oblasti BOZP (v rámci MPSV, MZ, MŠMT, MD, MPO, MŽP, MO, MV, MMR, MZe, ČBÚ a SÚJB).
9. Různé.

➤ **Program 51. zasedání Rady vlády pro BOZP - září 2016:**

1. Kontrola zápisu a úkolů z minulého zasedání Rady.
2. Zabezpečení při pracovním úrazu a nemoci z povolání.
3. Kontrola plnění úkolů „Národního akčního programu BOZP pro období 2015 – 2016“.
4. Informace o přípravě návrhu nového Národního akčního programu BOZP.
5. Zprávy o činnosti orgánů ochrany veřejného zdraví v oblasti ochrany zdraví při práci, o stavu bezpečnosti v hornictví a o kontrolní činnosti odborových organizací nad stavem BOZP za rok 2015.
6. Projednání vývoje a stavu na úseku pracovních úrazů, školních úrazů, nemocí z povolání a jiných poškození zdraví z práce.
7. Informace o činnosti stálých výborů a pracovních skupin Rady.
8. Informace zástupců orgánů veřejné správy a dalších institucí v Radě o legislativní a jiné činnosti v oblasti BOZP (v rámci MPSV, MZ, MŠMT, MD, MPO, MŽP, MO, MV, MMR, MZe, ČBÚ a SÚJB).
9. Různé.

➤ **Program 52. zasedání Rady vlády pro BOZP - prosinec 2016:**

1. Kontrola zápisu a úkolů z minulého zasedání Rady.
2. Zabezpečení při pracovním úrazu a nemoci z povolání.
3. Kontrola plnění úkolů „Národního akčního programu BOZP pro období 2015 – 2016“.
4. Schválení nového Národního akčního programu BOZP.
5. Návrh Plánu práce Rady vlády pro BOZP na rok 2017.
6. Zaměření kontrolní činnosti orgánů inspekce práce, ochrany veřejného zdraví v oblasti ochrany zdraví při práci a vrchního báňského dozoru v roce 2017.
7. Informace o činnosti v oblasti výzkumu a vývoje na úseku BOZP.

8. Informace o Plenárním zasedání výboru generálních inspektorů práce (SLIC) a o plnění úkolů vyplývajících z předchozích zasedání.
9. Informace o činnosti stálých výborů a pracovních skupin Rady.
10. Informace zástupců orgánů veřejné správy a dalších institucí v Radě o legislativní a jiné činnosti v oblasti BOZP (v rámci MPSV, MZ, MŠMT, MD, MPO, MŽP, MO, MV, MMR, MZe, ČBÚ a SÚJB).
11. Různé.

Výroční zpráva za rok 2015 byla projednána a schválena na 49. zasedání Rady vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci dne 29. března 2016.